

दान์โหลดเอกสารกฎหมาย เตรียมสอบ 3 สนาน
((ลอร์สยาม ดอทคอม))
บทบรรณาธิการ เนติบัณฑิต เล่ม 6 สมัยที่ 67

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้ตายได้ทำสัญญาประกันชีวิตโดยระบุให้ผู้ซึ่งอยู่กินฉันสามีภริยากันเป็นผู้รับประโยชน์ หากผู้รับประโยชน์ถึงแก่ความตายไปก่อนผู้ตาย และผู้รับประกันภัยได้ส่งจ่ายตัวแลกเงินระบุชื่อผู้รับประโยชน์เป็นผู้รับเงิน เงินตามตัวแลกเงินจะเป็นมรดกของผู้ตายหรือผู้รับประโยชน์หรือไม่ และจะตกทอดแก่ทายาทของฝ่ายใด

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๘๒๑/๒๕๕๔ ป.พ.พ. มาตรา ๘๘๙ บัญญัติว่า "ในสัญญาประกันชีวิตนั้น การใช้จำนวนเงินยอมอาศัยความทรงชีพ หรือมรณะของบุคคลคนหนึ่ง" ดังนี้ เงินตามสัญญาประกันชีวิตจึงมิใช่ทรัพย์สินที่ผู้ตายมีอยู่ในขณะถึงแก่ความตายและไม่ใช่มรดกของผู้ตาย ส่วนภริยาผู้ตายซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยก็ถึงแก่ความตายไปก่อนผู้ตายย่อมไม่อยู่ในฐานะผู้รับประโยชน์ที่จะได้รับเงินตามสัญญาประกันชีวิต สิทธิของภริยาผู้ตายที่จะได้รับเงินตามกรมธรรม์ประกันภัยยังไม่เกิดขึ้น เงินตามตัวแลกเงินจึงไม่เป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของภริยาผู้ตาย

แม้เงินตามตัวแลกเงินจะมีทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย แต่ ป.พ.พ. บรรพ ๖ ลักษณะมรดกเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในอันที่จะใช้บังคับแก่เงินตามสัญญาประกันชีวิต เงินตามตัวแลกเงินจึงควรตกแก่ทายาทโดยธรรมของผู้ตายเสมือนหนึ่งเป็นทรัพย์สินมรดก

คำถาม ข้อตกลงในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างว่า ถ้ามีเหตุชำรุดเสียหายเกิดขึ้นแก่งานจ้างภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับมอบงาน ผู้รับจ้างต้องทำการแก้ไขให้เรียบร้อยภายใน ๑๕ วัน หรือให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิจ้างผู้อื่นมาทำการแก้ไขแทนผู้รับจ้าง สิทธิที่จะเลือกจะชำระหนี้ด้วยวิธีใด ฝ่ายใดมีสิทธิเลือก

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๑๗๗๗/๒๕๕๔ ตามหนังสือสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างมีข้อตกลงว่า โจทก์ต้องนำหนังสือค่าประกันผลงานในวงเงินร้อยละ ๑๐ ของมูลค่างานทั้งหมด มีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี มอบให้แก่จำเลยเป็นการประกันต่อไป หลังจากโจทก์ส่งมอบงานและรับเงินงวดสุดท้ายแล้ว โดยมีข้อตกลงในวรรคสองว่าจำเลยจะคืนให้เมื่อโจทก์พ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ที่มีข้อตกลงว่าถ้ามีเหตุชำรุดเสียหายเกิดขึ้นแก่งานจ้างนี้ภายในกำหนด ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับมอบงาน โจทก์ต้องรับทำการแก้ไขให้เป็นที่เรียบร้อยภายในระยะเวลาที่จำเลยกำหนด ถ้าโจทก์บิดพลิ้วไม่แก้ไขซ่อมแซมให้เรียบร้อยภายในกำหนด ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่รับแจ้งเป็นหนังสือจากจำเลยจำเลยมีสิทธิจ้างผู้อื่นให้มาทำงานจ้างนั้นแทนโจทก์ได้ ซึ่งในกรณีนี้ตามบทบัญญัติแห่งป.พ.พ. มาตรา ๑๙๔ บัญญัติว่า ถ้าการอันมีกำหนดพึงกระทำเพื่อชำระหนี้นั้นมีหลายอย่างแต่จะต้องกระทำเพียงการใดการหนึ่งแต่อย่างเดียว สิทธิที่จะเลือกทำการอย่างใดนั้นตกอยู่แก่ฝ่ายลูกหนี้ เว้นแต่จะได้ตกลงกันกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และมาตรา ๑๙๙ บัญญัติว่าการเลือกนั้นให้ทำด้วยแสดงเจตนาแก่คู่กรณีฝ่ายหนึ่ง การชำระหนี้ได้เลือกทำ

เป็นอย่างใดแล้วให้ถือว่าอย่างนั้นอย่างเดียวเป็นการชำระหนี้อันกำหนดให้กระทำแต่ต้นมา และมาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าจะต้องเลือกภายในระยะเวลาอันมีกำหนด และฝ่ายที่มีสิทธิเลือกมิได้เลือกภายในระยะเวลานั้น สิทธิที่จะเลือกนั้นย่อมตกไปอยู่แก่อีก ฝ่ายหนึ่ง ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้แสดงเจตนาว่าจะเลือกชำระหนี้ด้วยการ กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างรับทำการแก้ไขให้เรียบร้อยภายในกำหนด ๑๕ วัน หรือให้จำเลยมีสิทธิว่าจ้างผู้อื่นมาทำการแก้ไขแทนโจทก์ สิทธิที่จะเลือกจึงตก ไปอยู่แก่จำเลยและเมื่อจำเลยแจ้งให้โจทก์ทำการแก้ไขแต่โจทก์เพิกเฉย จำเลยจึงมีสิทธิ ยึดหนังสือคำประกันผลงานพิพาทไว้จนกว่าโจทก์จะได้ดำเนินการแก้ไขความชำรุด บกพร่องของอาคารที่รับจ้างก่อสร้างให้แก่จำเลยตามสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างเสร็จสิ้นเสีย ก่อนได้

คำถาม จำเลยซึ่งถูกฟ้องฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตายในระหว่างพิจารณา ดังนี้ศาลจะมีคำสั่งให้รับอาวุธปืน และของกระสุนปืนของกลาง ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๑๗๑/๒๕๕๔ เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติแล้วว่า อาวุธปืน ของกลางไม่มีเครื่องหมายทะเบียนประจำอาวุธปืนของเจ้าพนักงานประทับไว้ จึงเป็น ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิดที่ ป.อ. มาตรา ๓๒ บัญญัติ ให้รับเสียทั้งสิน ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษา หรือไม่ ดังนั้น แม้ศาลชั้นต้นสั่งจำนำยคดีเฉพาะจำเลยที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องว่ากระทำความผิด เกี่ยวกับอาวุธปืนกระบอกนี้ เนื่องจากจำเลยที่ ๑ ถึงแก่ความตายแล้วก็ตาม ก็ต้องอยู่ใน บังคับแห่ง ป.อ. มาตรา ๓๒ ที่ศาลจะต้องสั่งให้รับเสียทั้งสิน

คำถาม ความผิดฐานช่องโจรซึ่งผู้กระทำความผิดต้องมีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปสมคบ กันเพื่อกระทำความผิด หากศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องจำเลยบางคน โดยยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลยดังกล่าว และโจทก์ไม่ฎีกา คงฎีกาเฉพาะ จำเลยบางคนที่เหลือไม่ถึงห้าคน หากศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงฟังว่ามีการสมคบกันตั้งแต่ ห้าคนขึ้นไปจะลงโทษฐานช่องโจรได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๔๕๓/๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ ไม่อาจทำให้ แผนการที่สมคบกันเพื่อฉ้อโกง ว. สำเร็จได้โดยลำพัง ต้องมีผู้ร่วมขบวนการดำเนินการ ตามแผนการทำที่เป็นเล่นการพนัน เมื่อ ว. หลงกลเดินทางไปยังที่นัดพบพร้อมเงินสดที่ นำติดตัวไป ก็จะถูกหลอกหล่อให้ ว. เข้าร่วมเล่นพนันจึงจะสามารถเอาเงิน ว. ไปได้ อันมี ลักษณะเป็นการแบ่งหน้าที่กันทำ พยานหลักฐานฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ ร่วมกับพวกกับอีก ๔ คน คบคิดร่วมประชุมปรึกษาหารือกันที่โรงแรมที่เกิดเหตุ เพื่อทำการฉ้อโกงทรัพย์สินของ ว. และความผิดฐานช่องโจรตาม ป.อ. มาตรา ๒๑๐ นั้น ผู้กระทำความผิดต้องมีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปสมคบกันเพื่อกระทำความผิด โดยร่วมคบคิด กันหรือแสดงออกซึ่งความตกลงจะร่วมกันกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติ

ไว้ในภาค ๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญาและความผิดนั้นมิกำหนดโทษจำคุกอย่างสูง ตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป เมื่อจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ ร่วมกับพวกซึ่งมีจำนวนรวมกันแล้ว เกินกว่า ๕ คน คบคิดร่วมประชุมปรึกษารื้อกันเพื่อฉ้อโกงทรัพย์ของ ว. ความผิดฐาน ฉ้อโกงเป็นความผิดที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมีกำหนด โทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป การกระทำของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ ครอบงำ ครอบคลุมความผิดจึงมีความผิดฐานของโจรตาม ป.อ. มาตรา ๒๑๐ วรรคแรก การที่ ศาลล่างทั้งสองให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๕ และที่ ๗ ถึงที่ ๑๐ ให้ยก ประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยดังกล่าว เป็นดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับจำเลยแต่ละคนของศาลล่างทั้งสองว่าพยานหลักฐานของโจทก์พอฟัง ลงโทษได้หรือไม่เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ และไม่ผูกพันศาลฎีกา ต้องฟังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ ตามศาลล่างทั้งสอง การ กระทำของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๖ จึงไม่ขาดองค์ประกอบความผิด เพราะมีบุคคล ไม่ครบตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปดังที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ วินิจฉัย

คำถาม นายจ้างมอบหมายให้ลูกจ้างนำเช็คไปเข้าบัญชีของนายจ้าง ลูกจ้าง กลับนำเช็คไปขึ้นเงินแล้วเอาเงินที่เบิกมาได้ไปเป็นของตนเอง เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หรือยักยอก

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๘๔ - ๖๔๘๕/๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ ได้รับมอบหมายจาก โจทก์ที่ ๑ ให้ครอบครองเช็คแทนเพื่อนำไปเข้าบัญชีธนาคาร การที่จำเลยทั้งสองนำเช็ค ไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารแทนที่จะฝากเข้าบัญชีธนาคาร แล้วยังเอาเงินที่เบิกมาได้ แทนเช็คไปเป็นของตนเองย่อมผิดไปจากที่จำเลยที่ ๑ ได้รับคำสั่งมอบหมายจากโจทก์ ที่ ๑ เป็นการกระทำที่เบียดบังทรัพย์ของโจทก์ที่ ๑ เป็นของตนโดยทุจริต อันเป็นความ ผิดฐานยักยอกทรัพย์ ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ดังที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษ แม้จำเลย ทั้งสองจะรับสารภาพว่ากระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามฟ้องก็ตาม แต่กรณีนี้เป็นปัญหา ข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจปรับบทให้ถูก ต้อง และลงโทษตามบทที่ถูกต้องได้ ทั้งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม

คำถาม ผู้ซื้อได้ซื้อโรงแรมที่เกิดเหตุจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาลและได้ ฟ้องขับไล่บุคคลที่อาศัยอยู่และบริวารในโรงแรมดังกล่าวจนศาลมีคำพิพากษาให้ขับไล่ แต่ยังไม่มีการส่งมอบการครอบครองให้ผู้ซื้อเพราะผู้อาศัยอยู่เดิมยังคงประกอบกิจการและ ครอบครองทรัพย์สินดังกล่าวอยู่ หากผู้ซื้อกับพวกเข้าไปในโรงแรมแล้วเปลี่ยนกุญแจห้อง โรงแรมโดยพลการ จะมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๗๘๘/๒๕๕๔ ในขณะที่เกิดเหตุโจทก์ยังคงประกอบ กิจการโรงแรมและครอบครองโรงแรม โดยยังไม่มีการส่งมอบการครอบครองให้แก่จำเลย ที่ ๒ กับพวก การที่จำเลยที่ ๒ กับพวกเข้าไปในโรงแรมที่เกิดเหตุแล้วเปลี่ยนกุญแจ ห้องโรงแรมเป็นกุญแจที่จำเลยที่ ๒ กับพวกเตรียมมา โดยไม่ปรากฏว่ามีเจ้าพนักงาน

บังคับคดีซึ่งมีอำนาจที่บังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาร่วมรับรู้ด้วย จึงเป็นการดำเนินการไปเองโดยพลการ แม้ว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกซื้อโรงแรมที่เกิดเหตุได้จากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล และศาลมีคำพิพากษาให้ขับไล่โจทก์และบริหารตามคำฟ้องของจำเลยที่ ๑ และอยู่ในระหว่างการบังคับคดีแล้วก็ตาม แต่การบังคับนั้นก็ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายและเหมาะสมแก่เหตุและผลด้วย พฤติการณ์เป็นลักษณะของการกระทำที่เกินกว่าเหตุ และจำเลยที่ ๑ ยังให้พวกของตนเข้าครอบครองห้องพักที่มีการเปลี่ยนกุญแจดังกล่าวด้วยนั้น แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกมีเจตนาที่จะทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งกุญแจโรงแรมของโจทก์เพื่อจะเข้าครอบครองโรงแรมโดยวิธีการที่ยังไม่อาจอ้างได้ว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์

คำถาม ดึงเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่จากกระเป๋าทางเกงของผู้อื่น ผู้อื่นนั้นรู้สึกถึงการถูกดึงใช้มือจับจนถูกมือของผู้กระทำ ผู้กระทำเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่ไป จะเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๙๗๖/๒๕๕๔ ความผิดฐานชิงทรัพย์เป็นการลักทรัพย์โดยการฉกฉวยเอาซึ่งหน้าซึ่งหมายถึงกิริยาที่หยิบหรือจับเอาทรัพย์ไปโดยเร็วรวมเป็นการกระทำอันเดียวกับการเอาไป และขณะที่ถูกเอาทรัพย์ไปผู้นั้นรู้สึกตัวหรือเห็นการฉกฉวยเอาทรัพย์นั้นไปด้วย ดังนั้น การที่จำเลยดึงเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่จากกระเป๋าทางเกงของ บ. แล้ว บ. รู้สึกถึงการถูกดึงจึงใช้มือจับจนถูกมือของจำเลย การกระทำของจำเลยจึงอยู่ในความหมายของการลักทรัพย์โดยการฉกฉวยเอาซึ่งหน้าอันเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๖

คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจไปร่วมงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่ตามที่เจ้าของบ้านเชิญในฐานะส่วนตัว ในงานเลี้ยงได้เรียกจำเลยซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและร่วมงานเลี้ยงด้วยมาพบ เพราะจำเลยเมาสุรา หากจำเลยใช้อาวุธปืนยิงเจ้าพนักงานตำรวจจนถึงแก่ความตาย จะเป็นการฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๗๒๐/๒๕๕๔ วันเกิดเหตุผู้ตายได้ไปร่วมงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่ของ ส. แม่ ส. เบิกความว่าเชิญผู้ตายไปร่วมงานในฐานะผู้ตายเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจเพื่อให้ช่วยดูแลความเรียบร้อย ก็เป็นการเชิญไปร่วมงานในฐานะส่วนตัว ไม่ใช่ผู้ตายไปปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบภายในงานตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ส่วนที่ ส. อ้างว่าเพื่อให้ช่วยดูแลความเรียบร้อยนั้น ส. เพียงต้องการให้ผู้ร่วมงานเกรงใจผู้ตายซึ่งมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเท่านั้น การกระทำของจำเลยที่ยิงผู้ตายจึงไม่ใช่การฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ